

UMIALIK

Da Jens i sommeren 1965 mødte fangeren Otto Petersen - Ottoriuk - var det samtidig den sidste aktive konebådsejer i Vestgrønland han mødte. De sidste rester af en livsform, der havde været i omkring 900 år, var stille og upåagtet ved at forsvinde.

Jens' reaktion var at aftale en rejse med Otto for den følgende sommer. En tur med skindbåd på jagt efter rener - ind i bunden af Afersiorfikfjorden - en rejse som Otto havde gjort næsten hver sommer i sit 64-årige liv, og som han nu ville gøre en sidste gang.

Det var Jens' plan at lave en film om turen og om Otto og hans familie. Umialik - konebådsejer - skulle den hedde.

I løbet af vinteren 65 og foråret 66 traf jeg Jens på KGH,

og han foreslog mig at ta' med på turen som fotograf. Jeg sagde selvfølgelig ja, og vi fik samlet det nødvendige 16mm filmudstyr til at løse opgaven med.

I begyndelsen af maj tog vi afsted, og ad kringlede veje nåede vi ind til udstedet Niaqornarsuq i Egedesminde distrikt, hvor vi traf Otto. Han var glad for at se os, men vi måtte vente med selve rejsen til rensdyrjagten gik ind i august. Så vi aftalte at mødes i juli, og bruge den mellemliggende tid til optagelser af grønlandsk natur.

I slutningen af juli sejlede vi ind til bopladsen Aulatsivik, hvor Otto og hans kone Juliane boede sammen med deres to yngste sønner, og vi gik i gang med at lave de første op-

tagelser af umiaq'en på sit bådstativ og af Ottos og Julianes liv på stedet.

Bopladsen ligger et par timers sejlads fra Niaqornarsuq. Otto og Juliane havde levet hele deres liv på dette sted. Engang havde torskefiskeriet været godt, og bopladsen havde haft en lille butik. Men nu var den nedlagt, og de fleste tidligere beboere var flyttet bort. Men ikke Otto og Juliane. De var tilfredse med at være hvor de var, og livet var vel blevet levet i Grønland, også før der kom butikker! De ting som de havde vænnet sig til at købe, hentede Otto i Niaqornarsuq - han roede simpelthen til købmanden i sin kajak!

At Otto havde holdt sin skindbåd i så god en stand - skelettet blev bygget da han var

4 år gammel - hang vel også sammen med hans trang til at leve et liv uden for store forandringer. Ikke flytte - og ikke ændre jagtform. Den helt konkrete fordel ved at bruge skindbåden, var dens forholdsvis ringe vægt. Den var ikke tungere, end at 4 mand kunne

bære den over overkommelige afstande. Dette udnyttede Otto ved årets rensdyrjagt. I stedet for at sejle hele vejen ned til Nordre Strømfjords munding, kunne han sejle ind i bunden af Afersiorfikfjorden, og herfra transportere båden over land til bunden af Nordre Strømfjord,

hvor det bedste jagtterræn fandtes. På midten af den tange, der adskilte de to fjorde, lå ydermere en sø på en kilometers bredde, så man endda kunne sejle lidt af vejen! En rationel rejseform som kun kunne gennemføres med en let skindbåd, og som havde antaget sin helt faste form i årenes løb.

I begyndelsen af august begyndte vi da vores rejse ind i fjorden. Den blev en blanding af kulde, slid ved årerne, for lidt mad og en oplevelse af overvældende skønhed ved at færdes i det øde land i den grønlandske sensommer.

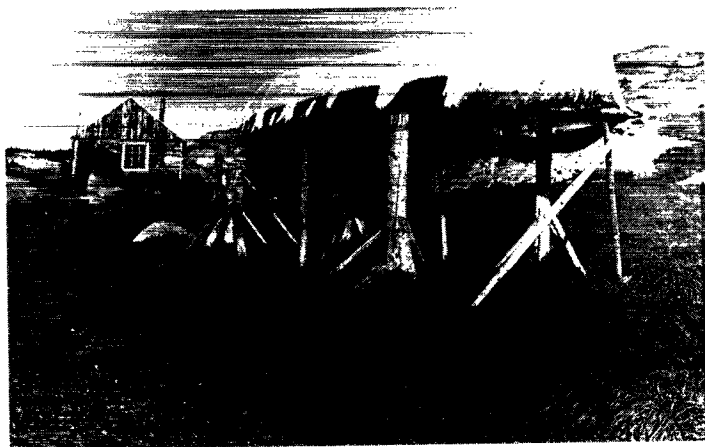
Eftersom vi skulle ro og bære alting frem til jagtpladsen, var det småt med den medbragte proviant. Vi regnede med fisk undervejs, og senere med rensdyrene. Så det var mest skibskiks og røget spæk vi startede på. Og det var også mest det vi kom til at spise, eftersom fiskelykken svigtede os noget. Otto og Juliane var

vante til turen. De tog den med ro. Otto roede ubesværet i sin kajak ved siden af konebåden, og syntes at kunne blive ved i det uendelige.

Passagen af tangen mellem de to fjorde var det mest anstrengende. Først skulle båden bæres fra fjorden op til søen. Så hele ladningen bagefter. Søen var hurtigt roet igennem, og på den anden side ventede det samme slid én gang til i omvendt rækkefølge. Men endelig var vi i Nordre Strømfjord, og kunne sejle det sidste stykke - helt ind i bunden, ind til landet foran indlandsisen.

Vi så ingen rener de første par dage, men da vi kom læn-

gere ind i landet var de der pludselig. Otto gik på jagt med sin gamle 11mm Remington. Den havde han haft hele livet og han støbte selv rundkuglerne til den i en fedtstensform. Den fungerede - og på samme måde som med huset og båden, så han ingen grund til at udskifte den med et mere moderne våben.

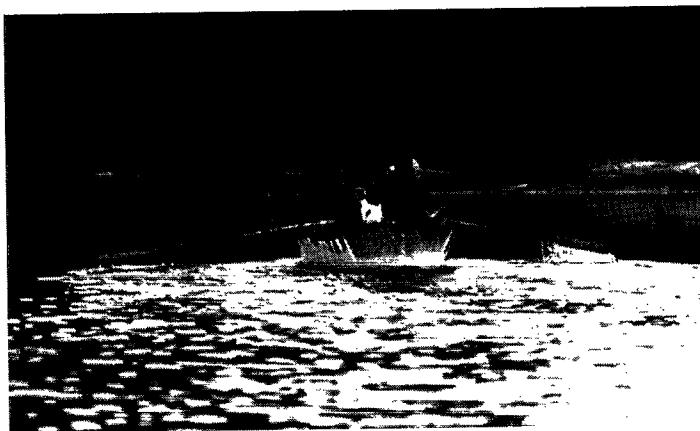
Han og sønnerne og Jens skød 13 dyr, og det løste foreløbig vores problem med den

svindende proviant, og renskindene var lune i augustnætterne, som var begyndt at blive kolde.

Turen ud af fjorden var slid-som på grund af den ekstra vægt som de 13 rensdyrkroppe udgjorde. Men det var en lykkelig byrde, og humøret var højt. Dyrene blev parteret og båret ud i deres eget skind. Hoveder, gevirer, ben og indvolde - bortset fra lever og mave - blev efterladt i terrænet.

Til venstre: Otto og Juliane i deres hus. Øverst: Konebåden på sit stativ foran huset i Aulatsivik. Nederst: Sejlads i Afersiorfik. På næste side: Landet mellem Afersiorfik og Nordre Strømfjord.

Turen havde været en jagtmæssig succes. Men at lave film er en proces, som indeholder masser af muligheder for fejl og forpassede chancer - så hvad havde vi mon egentlig på vores mange eksponerede ruller?

Tilbage i København viste det sig, at filmene var i orden - rent teknisk, - men vi blev hurtig

klar over, at der forestod en kraftig redigering af materialet. Samlet havde vi omkring 3 timers film (og især mange fugle!), men mere end 20-30 minutter skulle Umialik vel næppe vare?

Den skulle klippes!

Jens allierede sig med et professionelt filmstudie, og via deres klippegrej og klippere fik vi sat skik på de mange scener og indtryk.

Filmen fik premiere i Nationalmuseets festsal, hvor blomsten af Grønlands venner var samlet, og den fik fine anmeldelser.

Konebåden kom på landsmuseet i Nuuk, hvilket sikkert

har glædet Otto langt ind i hjertet.

Skildringen af den sidste konebådssejlad i Vestgrønland var lykkedes, og den ligger idag som et tilgængeligt aktstykke i Grønlands tusindårige historie.

Takket være Jens!

Knud Udbye

